

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 102.320 van 21 december 2001
in de zaak A. 102.636/X-10.239.**

In zake :
1. Werner BRANS,
2. Noël CLAERHOUT,
3. Yves FIERENS,
4. Noël VAN HIJFTE,
die woonplaats kiezen bij
Advocaat P. DILLEMANS,
kantoor houdende te 3040 HULDENBERG,
Loonbeekstraat 25

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat J. BERGE,
kantoor houdende te 3000 LEUVEN,
Predikherenstraat 20.

tussenkomende partij :

de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening,
die woonplaats kiest bij
Advocaat M. VAN BEVER,
kantoor houdende te 1850 GRIMBERGEN,
Pastoor Woutersstraat 32/7.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE Xe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Werner BRANS, Noël CLAERHOUT, Yves FIERENS en Noël VAN HIJFTE op 31 maart 2001 hebben ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van het besluit van 5 januari 2001 van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw waarbij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening wordt gemachtigd over te gaan tot onteigening ten algemene nutte van onroerende goederen gelegen in de gemeente Huldenberg bestemd voor de uitvoering van drinkwatervoorzieningswerken;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
W. WEYMEERSCH;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 20 augustus 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 28 september 2001;

Gehoord het verslag van Staatsraad G. DEBERSAQUES;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat P. DILLEMANS, die verschijnt voor de verzoekende partijen, van Advocaat S. RAEDSCHELDERS die, loco Advocaat J. BERGE verschijnt voor de verwerende partij, en van Advocaat I. DURNEZ die, loco Advocaat M. VAN BEVER verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur W. WEYMEERSCH;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening met een verzoekschrift van 10 mei 2001 heeft gevraagd om in het administratief kort geding tussen te komen; dat zij de begunstigde is van het thans bestreden besluit; dat er grond is om het verzoek in te willigen;

Overwegende dat de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw bij het bestreden besluit van 5 januari 2001 de tussenkomende partij machtigt over te gaan tot onteigening ten algemene nutte van onroerende goederen gelegen in de gemeente Huldenberg, deelgemeente Neerijse, bestemd voor de uitvoering van drinkwatervoorzieningswerken; dat in deze stand van het dossier uit de overgelegde stukken blijkt dat verzoekers een of meerdere percelen grond in eigendom hebben welke in het beheersingsgebied van de onteigeningsmachtiging zijn gelegen; dat ter zake niet wordt betwist dat de eerste verzoeker mede-eigenaar is van een perceel grond gelegen te Huldenberg, kadastraal bekend Sectie B, nr. 327e; dat uit het onteigeningsplan kan worden afgeleid dat een gedeelte van dit perceel de inneming nr. 92 vormt; dat luidens de niet betwiste bewoordingen van de vordering tot schorsing de tweede verzoeker verscheidene percelen grond in eigendom en in huur heeft welke binnen het beheersingsgebied van de

onteigeningsmachtiging zijn gelegen; dat de percelen gelegen te Huldenberg, kadastraal bekend Sectie B, nrs. 375a en 376 die de tweede verzoeker in eigendom heeft, de innemingen 96 en 97 op het onteigeningsplan vormen; dat de derde verzoeker mede-eigenaar is van een perceel grond gelegen te Huldenberg, kadastraal bekend Sectie B, nr. 327d; dat uit het onteigeningsplan kan worden afgeleid dat een gedeelte van dit perceel de inneming nr. 91 vormt; dat de vierde verzoeker mede-eigenaar is van een perceel grond gelegen te Huldenberg, kadastraal bekend Sectie B, nr. 327c; dat uit het onteigeningsplan kan worden afgeleid dat een gedeelte van dit perceel de inneming nr. 93 vormt;

Overwegende dat zowel de verwerende partij als de tussenkomende partij opwerpen dat de fiscale zegelrechten werden betaald voor de "mannelijke verzoekers", zodat de respectievelijke echtgenotes niet in de procedure zijn; dat de raadsman van verzoekers met een brief van 3 april 2001 aan de griffie van de Raad van State heeft laten weten dat het volstaat dat de procedure (verder) wordt gevoerd door respectievelijk één der echtgenoten, te weten Werner BRANS, Noël CLAERHOUT, Yves FIERENS en Noël VAN HYFTE; dat er vooralsnog geen noodzaak bestaat om over de opgeworpen exceptie uitspraak te doen; dat een onderzoek van en een uitspraak over die exceptie zich slechts zouden opdringen indien zou blijken dat de grondvoorwaarden voor schorsing vervuld zijn;

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende dat artikel 17, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalt dat de vordering tot schorsing een uiteenzetting van de middelen en de feiten dient te bevatten die volgens de indiener ervan het bevelen van de schorsing rechtvaardigen; dat artikel 8, tweede lid, 5°, van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State bepaalt dat de vordering tot schorsing dient te bevatten "een uiteenzetting van de feiten die kunnen aantonen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de aangevochten akte of het aangevochten reglement de eiser een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen"; dat uit deze bepalingen volgt dat verzoekende partij

in haar verzoekschrift duidelijk en concreet dient aan te geven waarin precies het moeilijk te herstellen ernstig nadeel is gelegen dat zij ingevolge de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit ondergaat of dreigt te ondergaan, en dat met niet in het verzoekschrift tot schorsing opgenomen feiten en verklaringen hieromtrent geen rekening kan worden gehouden;

Overwegende dat, wat de tweede door voornoemd artikel 17, § 2, opgelegde voorwaarde betreft, verzoekers in de vordering tot schorsing betogen wat volgt :

"(...)

De onteigening betreft (...) een aanzienlijk deel van het eigendom van verzoekers en een manifeste aantasting van hun genot als eigenaar .

'Het verlies van het recht om van zijn goed het genot te hebben en erover te beschikken op de meest volstreekte wijze in de zin van art. 544 B. W., is een ernstig nadeel. De door de Vrederechter bevolen eigendomsoverdracht is onomkeerbaar, zodat voormeld nadeel ook definitief is. Het kan geenszins volledig hersteld worden door een rechtvaardige schadevergoeding.'

(...);

* Verzoekers hebben trouwens desbetreffende percelen aangekocht als bouwgrond en als dusdanig ingericht. Het betreft hun enige woning dito woont sedert jaren. Bovendien dient benadrukt dat zij verplicht werden -zoals moge blijken uit het plan- een aanzienlijke ruimte vrij te laten voor hun woning en zodoende de inplanting vrij diep is met dien gevolge dat de onteigening bijna letterlijk tot in hun keuken uitdijt.

Dit heeft een ernstig en onherroepelijk impact op hun genot als eigenaar dat in hun hoofde een ernstig en onherstelbaar nadeel uitmaakt.

'Gezien de definitieve aard veroorzaakt een onteigening in hoofde van de verzoeker een nadeel dat ernstig en onherstelbaar is'

(...);

* Bovendien moet blijken dat nu juist aan hun woningen de toegang zal komen te liggen van het waterbekken dito in- en uitrit die zal gebruikt worden ter uitvoering van de werken (...).

Afgezien geen enkele motivatie is gegeven waarom nu juist daar deze in- en uitrit zich zou moeten situeren, omzeggens in de dorpskom, waar er minstens ogenschijnlijk voor de hand liggende alternatieven zijn, zal dit dus onmiskenbaar inhouden dat er gedurende gans de periode van de werken (en die zijn voorzien voor een periode van zowat 20 jaren) een zeer aanzienlijk vrachtvervoer zal zijn (zie stuk 4, tijdsplanning van de werken).

Gezien de enorme werken, meer bepaald de massa die dient uitgegraven en vervoerd, zal gedurende al die jaren van werkzaamheden er zich een enorme verkeerslast van zware vrachtwagens voordoen (er is sprake van soms 200 vrachtwagens per dag) en dit zo ongeveer in de - al dermate verkleinde - achtertuin van verzoekers; voor wat betreft vierde verzoekers zelfs letterlijk te beschouwen.

Nadien zal deze toe- en uitgang uiteraard ook nog hinder veroorzaken.

Deze jarenlange zware last houdt een dermate genotshinder in voor verzoekers hetgeen een bijkomend dermate kwalijke dimensie geeft en het ernstig en onherstelbaar nadeel nog benadrukt dat tevens also een morele en psychische dimensie krijgt.

Zelfs in die zin beperkend :

'De desbetreffende schorsingsvoorwaarde is vervuld wanneer de verzoekende partij met haar betoog het risico, dat hoofdzakelijk van morele en psychische aard is, voldoende aannemelijk maakt. Eenmaal de eigendomsoverdracht bevolen, zal het ingeroepen nadeel, dat door een schadeloosstelling niet volkomen kan worden ongedaan gemaakt, definitief zijn.'

(...).

Het jarenlang in- en uitrijden van zware vrachtwagens, zowat in de achter- en voortuin van verzoekers, zal naast (een) ernstige genotshinder (en) aantasting van eigendom onmiskenbaar ook moreel en psychisch nadeel berokkenen.

Zeer recent werd nog contact opgenomen met de directie van de gewestweg (Loonbeekstraat) waar men blijkbaar nog zelfs geen weet had van deze plannen dito in - en uitgang.

* Voor tweede verzoekers liggen de situatie dito het ernstig en onherstelbaar nadeel enigszins anders.

Deze verzoekers alsmede hun zoon, zijn landbouwers.

Hun woning bevindt zich in de Ganzemanstraat en dit aan de overzijde van het gebied dat onteigend wordt (zie aangeduid perceel 379b).

Echter hebben zij verschillende percelen akker en weide liggen aan de overzijde van de Ganzemanstraat, die aldus binnen de te onteigenen percelen vallen en die zij uiteraard bewerken of gebruiken en dit om den brode.

Voormelde percelen bevinden zich dus zeer nabij de familiehoeve en zijn desbetreffend snel, gemakkelijk te bereiken waarbij zij dus zeer evident gelegen zijn en een efficiënt gebruik toelaten.

Cruciaal zijn de twee percelen die aan de overzijde van hun hoeve liggen en dus vlakbij de woning (375/a en 376), inclusief de hierop gelegen silo.

Voormelde stukken worden naast een gewoon gebruik, ten specifieke titel gebruikt in geval van zieke dieren, drachtige koeien waarbij het noodzakelijk is dat verzoekers in de onmiddellijke omgeving van de dieren zijn.

Bovendien doen deze percelen dienst als opslagplaats van goederen die men dagelijks of frequent bij de hand dient te hebben om het bedrijf te runnen.

Zo is er onder meer de silo (perceel 376) die dienst doet als opslag- en voederplaats voor de dieren (153 koeien) in de winter.

Tevens is het zo dat het verlies van de weilanden (zes) in totaal met een oppervlakte van 1 ha 87 a 75 ca (...), zijn gevolgen heeft voor de regeling die geldt inzake vergoeding van weilanden. Alsdan zullen verzoekers elders gelegen akkerland moeten wijzigen in weiland om van dezelfde regeling kunnen gebruik te maken.

Verzoekers verliezen dus de voor hen best gelegen weilanden en dit in een zeer vruchtbaar gebied.

Deze gronden die door tweede verzoekers speciaal voor hun landbouwbedrijf werden aangekocht of gehuurd vormen een belangrijk bestanddeel van hun inkomen en voornamelijk de onteigening van de twee voorgelegen percelen houdt een ernstig gevolg in, waarbij dient rekening gehouden met het feit dat twee gezinnen moeten leven van de opbrengst van het landbouwbedrijf (vader en zoon) (zie belastingsaangifte van beiden, (...)).

Het verlies van deze gronden dito opslagplaats, zeker die welke in de onmiddellijke nabijheid liggen van de hoeve van verzoekers brengt voor hen een onherstelbaar ernstig nadeel mee.

* Tot slot dienen verzoekers nu reeds op te merken dat voorzover in enige mate belangenafweging aan de orde is, nergens de hoogdringendheid wordt aangetoond, nergens een motivatie wordt gegeven waarom aldaar een drinkwatervoorziening moet komen, nergens de omvang en de noodzaak van dergelijke omvang van de onteigening wordt gemotiveerd.

Tevens wordt nergens aangehaald waarom bijvoorbeeld een dergelijke ruime marge is genomen ter onteigening (er worden zelfs fietspaden aangelegd), nergens wordt aangeduid waarom de toegang dito in- en uitrit voor

vrachtwagens zich moet situeren aan de eigendommen van eerste, derde en vierde verzoekers, zijnde bijna in de dorpskom.

Overigens in die zin :

'Het ministerieel besluit dat machtiging verleent tot onteigening via de spoedprocedure, is een discretionaire bestuurshandeling die uitdrukkelijk en nauwkeurig de precieze, concrete gegevens moet vermelden die de beslissing verantwoorden.

Het ontbreken van dergelijke motivering is een ernstig middel en het morele nadeel dat de betrokkenen zullen lijden bij de onteigening is definitief, zodat het machtigingsbesluit wordt geschorst.'

(...)"

Overwegende dat, wat het door verzoekers ingeroepen verlies betreft van hun eigendomsrecht en de aantasting van hun genot als eigenaar, zij pas uit hun eigendom kunnen worden ontzet als de justitiële rechter de onteigening zal hebben toegestaan; dat die justitiële rechter die onteigening slechts kan uitspreken nadat hij het bestreden besluit dat de machtiging tot onteigening verleent, zowel op zijn interne als op zijn externe wettigheid heeft getoetst; dat het Arbitragehof onder meer in zijn arrest nr. 51/95 van 22 juni 1995 en in zijn eerdere arresten waarnaar het in dat arrest verwijst, de wettigheidscontrole door de burgerlijke rechter evenwaardig heeft bevonden aan de wettigheidscontrole door de Raad van State; dat verzoekers de wettigheidsbezwaren die zij thans aanvoeren nog kunnen doen gelden voor de justitiële rechter, dat deze erover uitspraak zal moeten doen en dat, indien zij gegrond worden bevonden, het risico van het verlies van verzoekers' eigendom alsnog afgewend zal kunnen worden; dat, zelfs aangenomen dat de dreiging van het verlies van de betrokken eigendomsrechten een ernstig nadeel betekent, deze alleszins geen moeilijk te herstellen karakter heeft in de zin van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat om dezelfde redenen ook de nadelen die door de tweede verzoeker worden geput uit het verlies van twee percelen die aan de overzijde van hun hoeve liggen, inclusief de hierop gelegen silo, alsook van de voor hem best gelegen weilanden, niet kunnen worden aangenomen als moeilijk te herstellen;

Overwegende dat verzoekers in de mate dat ze zich beroepen op de nadelen die voortvloeien uit het feit dat "nu juist aan hun woningen de toegang zal komen te liggen van het waterbekken dito in- en uitrit", deze niet rechtstreeks voortvloeien uit de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit maar uit eventueel nog te verlenen stedenbouwkundige en exploitatievergunningen, onafgezien van de vraag of deze gevolgen niet een al te hypothetisch karakter

vertonen omdat ze uitgaan van veronderstellingen en gebeurtenissen die in die mate onzeker zijn dat zij niet voortvloeien uit de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing; dat waar verzoekers zich beroepen op het morele nadeel dat ze stellen te lijden omdat het bestreden besluit niet de precieze, concrete gegevens zou vermelden die de beslissing verantwoorden, de eventuele ernst van de ingeroepen middelen op zich niet volstaat om aan te tonen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen; dat bovendien een moreel nadeel in beginsel genoegzaam wordt hersteld door het eventueel later tussen te komen annulatiearrest; dat verzoekers geen concrete en precieze gegevens bijbrengen waaruit zou kunnen blijken dat dit in casu niet het geval zal zijn; dat de uiteenzetting van verzoekers geen concrete en precieze gegevens bevat die aannemelijk maken dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen in de zin van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat niet is voldaan aan de tweede door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarde om de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit te kunnen bevelen; dat die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening in de vordering tot schorsing wordt ingewilligd.

Artikel 2.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 3.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

De kosten van de tussenkomst in de schorsingsprocedure, bepaald op vijfduizend frank, komt ten laste van de tussenkomende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op eenentwintig december tweeduizend een, door :

de H. G. DEBERSAQUES, wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
Mevr. A. TRUYENS, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

G. DEBERSAQUES.